

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

І Су 1 116/16
10.08.2016. године
Београд

На основу мере 5.3.6.1 у Акционом плану за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013 – 2018. година („Службени гласник РС“ бр. 71/13), активности дефинисане у тачки 4. за извршење наведене мере, за чије спровођење је као носилац одређен Врховни касациони суд, и одреднице 1.3.6.5. Акционог плана за Поглавље 23. – "Правосуђе и основна права" у оквиру приступних преговора Републике Србије са Европском унијом, председник Врховног касационог суда, доноси

ИЗМЕЊЕНИ ЈЕДИНСТВЕНИ ПРОГРАМ
РЕШАВАЊА СТАРИХ ПРЕДМЕТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
ЗА ПЕРИОД 2016 – 2020. ГОДИНЕ
(мере, препоруке, примена и праћење)

І

1. Уводне напомене

Јединственим програмом решавања старих предмета у Републици Србији Су І – 1 384/13-49 од 25.12.2013. године и Посебним програмом мера за решавање старих извршних предмета у судовима у Републици Србији за период од 2015. до 2018. године І Су – 1 256/2014 од 18.11.2014. године извршена је анализа тадашњег стања судског система у Републици ради оцене његовог функционисања, чије су кључне компоненте квалитет, ефикасност и независност.

Ефикасан судски систем треба да обезбеди једнаку грађанскоправну заштиту у законито спроведеном поступку, поступање по предметима у складу са начелом правичности поступка у разумном року, уз поштовање људских и мањинских права и слобода, а услов за остварење ефикасног правосудног система је делотворно управљање и рационално коришћење ресурса.

Показатељи ефикасности односе се на број нерешених предмета, трајање судских поступака, трошкове правосуђа и ниво поштовања људских права.

Велики број нерешених предмета у судовима у Републици Србији, а нарочито висок број старих нерешених предмета, захтевао је свеобухватне и дугорочне мере које је требало предузети на националном нивоу да би се повећао ниво ефикасности, број старих нерешених предмета смањено, скратило трајање судских поступака и повећало поверење јавности у судство.

Председник Врховног касационог суда је, на основу тачке 5. Јединственог програма образовао Радну групу сачињену од судија Врховног касационог суда, Управног суда, Привредног апелационог суда, Прекршајног апелационог суда, апелационих, виших и основних судова у Републици, ради праћења реализације

Јединственог програма, динамике решавања старих предмета и предлагања мера неопходних за унапређење процеса смањења старих предмета у судовима.

Програмом је утврђен општи стратешки циљ – да се број свих старих предмета у судовима у Републици (са извршењима) смањи до 2018. године за **80%** - тако да их буде око **355.000** од 1.773.475, колико их је било на крају 2013. године. Програмом је установљена динамика решавања старих предмета, а приоритет дат хитном решавању предмета старијих од десет година у грађанској материји, односно старијих од пет година у кривичној материји.

Јединствени програм решавања старих предмета, поред четири главна елемента, садржи и одређене мере и активности за реализацију, које се односе на: 1) увођење унутрашњих организационих мера ради идентификације и утврђивања стварног броја старих предмета и смањења броја старих предмета (тимови, обележавање старих предмета, реорганизација рада у писарницама, е-правда, ефикасније заказивање суђења); 2) примена процесних овлашћења у грађанским и кривичним поступцима у првостепеним судовима ради смањења времена трајања поступака, односно спречавања појаве све већег броја старих предмета; 3) унапређење сарадње између судова и предузимање екстерних мера ради успешније сарадње између судова, других државних органа, нарочито полиције и јавних тужилаштава, социјалних установа, локалне самоуправе, адвокатуре; 4) повећање степена поверења јавности у судство као резултат позитивних ефеката овог националног плана за смањење броја старих предмета.

Посебно су издвојене мере за смањење броја старих извршних предмета, са акцентом на тзв. комуналне предмете извршења (Ив). Ради се о системским мерама које је требало да предузму све три гране власти у оквиру својих овлашћења с обзиром на број старих извршних предмета у судовима у Републици, а посебно Министарство правде, Високи савет судства, Врховни касациони суд, сви основни и привредни судови у Републици, а нарочито они на територији Града Београда. Циљ који је требало остварити на основу ових стратешких докумената је смањење укупног броја старих извршних предмета, заједно са предметима извршења "Ив", до 2018. године - на **324.000** од 1.615.830 у 2013. години у основним судовима, односно 5.800 у привредним судовима, од 29.872 стара извршна предмета.

Према одредници 1.3.6.5. Акционог плана за Поглавље 23. – "Правосуђе и основна права" у оквиру приступних преговора Републике Србије са Европском унијом рок за измену Јединственог програма решавања старих предмета, је II квартал 2016. године. Јединствени програм решавања старих предмета сматра се динамичним документом, због чега га је потребно „мења(ти) (...) и унапређива(ти) у складу са иницијалним резултатима примене и на основу закључака са редовних састанака Радне групе за спровођење Јединственог програма решавања старих предмета“.

Пре приступања измени Програма, Радна група и Врховни касациони суд су закључили да је неопходно:

- Оценити квалитет појединачних програма судова за решавање старих предмета, адекватност појединачно предузетих интерних и екстерних мера,
- Оценити поступање по налозима председника Врховног касационог суда у вези са решавањем најстаријих предмета (првостепених грађанских предмета старијих од десет година и првостепених кривичних предмета старијих од пет година),
- Утврдити статистичке податке о решавању старих предмета по судовима и по материјама,

- Оценити оптерећеност судија по материјама и оптерећеност старим предметима по судовима у појединачним материјама и упоредити их са просечним бројем предмета који су решени по судији и на основу тога оценити адекватност годишњих распореда послова судија у судовима по материјама,
- Оценити ефекте предузетих системских мера, посебно у односу на старе предмете извршења,
- Анализирати утицај нове мреже судова на решавање старих предмета,
- Оценити ефекте неправилно извршене "миграције" предмета у систему АВП и поузданост статистичких података основних и виших судова,
- Анализирати утицај обуставе рада адвоката у 2014. и 2015. години на динамику решавања старих предмета,
- Оценити утицај смањења броја запослених у судовима на обављање послова из надлежности судова и повећање броја предмета због сталног проширења надлежности судова посебним законима,
- Оценити ефекте системских решења предузетих од стране извршне власти ради решавања спорова (на пример: између корисника војних пензија или запослених у МУП-у ...) на ток судских поступака (одлагање предмета у ишчекивању нових законских решења, интервентног дејства извршних власти на ток поступка, решавање уставних жалби пред Уставним судом), или уједначавања судске праксе,
- Донети закључак о оправданости увођења нове стандарне апликације за управљање предмета у свим судовима у Републици,

да би по спроведеним анализама, Врховни касациони суд и Радна група за спровођење Јединственог програма решавања старих предмета донели закључак о обиму и правцу измена Јединственог програма за решавање старих предмета.

Имајући у виду наведене критеријуме може се закључити да ће се ефекти нове мреже судова, успостављене Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС" 101/2013) који се примењује од 01.01.2014. године, показати на крају 2016. године, будући да подела предмета извршења између Првог, Другог и Трећег основног суда у Београду још није извршена, како због великог броја предмета и неправилно извршене електронске миграције предмета, тако и због очекиваних ефеката системских решења – из новог Закона о извршењу и обезбеђењу - ЗИО, почев од 01.07.2016. године, због чега се у скоро милион старих извршних предмета уопште није поступало.

Спровођење Јединственог програма решавања старих предмета и пратећег Посебног програма мера за решавање старих извршних предмета у судовима у Републици Србији за период 2015. до 2018. године је у другој половини 2014. године и почетком 2015. године било је готово немогуће због обуставе рада адвоката, чланова Адвокатске коморе Србије. Прва обустава догодила се у јуну 2014. године и трајала је око месец дана, док је друга обустава започела 17.09.2014. године и трајала до 28.01.2015. године. У наведеном периоду скоро да се нису одржавали првостепени претреси, припремна рочишта и рочишта за главну расправу иако су по налогу председника Врховног касационог суда у том периоду судови били у обавези да нарочито хитно поступају у предметима старијим од пет година рачунајући од дана иницијалног акта у кривичној материји, односно у предметима у којима поступак траје преко десет година у грађанској материји. На пример, према подацима Високог савета судства из новембра 2014. године, у периоду од 17.09.2014. године до 31.10.2014.

године, у основним судовима одложено је 99.927 рочишта и претреса, у вишим судовима 7.589, у привредним судовима 10.717, а у прекршајним судовима 2.153¹.

Судски систем у Републици Србији оптерећен је бројним проблемима који су последица више фактора, а нарочито неуспеле реформе правосуђа из 2010. године, који су довели до дуготрајног и дубоког поремећаја функционисања судске гране власти. Судови нису генератори ове друштвене кризе. Квалитет правде зависи, пре свега, од квалитета законодавних решења, усаглашених са међународним стандардима, добре обуке носилаца судске власти али и од одговарајуће територијалне организације судова, поделе њихове стварне надлежности и потребног броја судија и судског особља у судовима.

Неједнако оптерећење судова и судија није исправљено ни правосудном реформом 2010. године, већ је без адекватне анализе смањен број судова, тако што су они постали судске јединице већих основних судова, уз истовремено реално смањење броја судија у судовима опште и посебне надлежности и увођење органа за прекршаје у редован судски систем, разрешење искусних судија и избор нових неискусних судија на трогодишњи мандат, уз смањење судског особља², док је број нерешених предмета остао практично исти или је у неким материјама повећан. Ове дубоке системске поремећаје измењена мрежа судова од 1.1.2014. године и нова процесна законска решења нису могли да отклоне, већ само да ублаже последице тог неуспелог експеримента.

Све наведене околности утицаће негативно на реализацију Јединственог програма и убудуће.

2. Анализа стања ефикасности

У судовима у Републици Србији, у 2012. години, ефективно је поступало 2.380 судија, а 2013. године, са враћеним раније неизабраним судијама – поступало је 2.652 судије, али у 2014. години и 2015. години се број судија смањује, тако да је ефективно поступало у 2015. години – 2.522 судија. Према подацима Високог савета судства на дан 30.6.2016. године од утврђеног потребног броја судија у судовима у Републици (2.976), изабрано је 2.801 судија. Ефективно је поступало у првих шест месеци ове године 2.604 судија.

Укупан број нерешених предмета у свим судовима у Републици 2012. године био је – **3.158.400** предмета са извршењима. Без извршења било је 872.831. Према подацима из годишњег извештаја за 2015. годину било је **2.886.619** нерешених предмета са предметима извршења. Без извршних нерешених предмета било је – **1.093.432** нерешена предмета. То је повећање укупног броја нерешених предмета,

¹ Информација достављена Савету за борбу против корупције 12.12.2014. године.

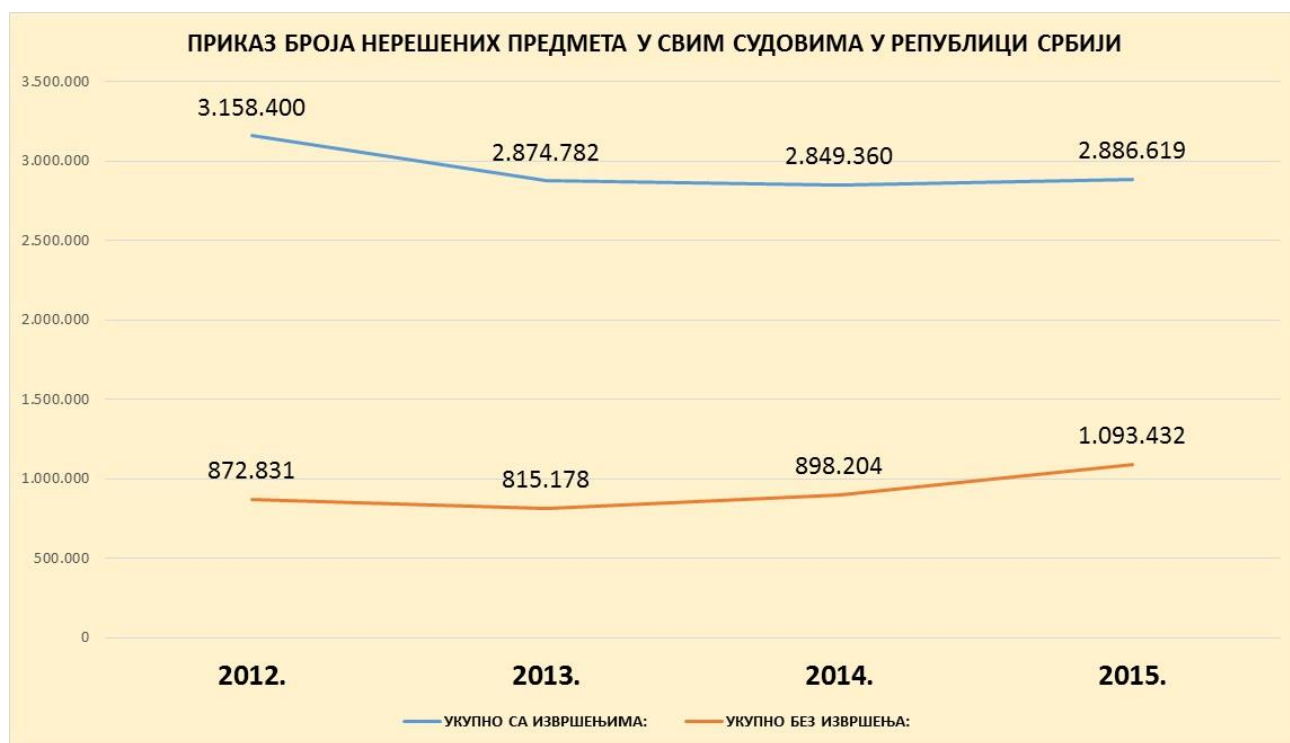
² Поређења ради 2008. године (јер извештај за 2009. годину није сачињен) било је 16.500 запослених у судској администрацији, а број нерешених предмета био је 2.395.669. У току 2015. године било је укупно у раду 4.973.951 предмета (заостаји из ранијих година и новопримљени предмети), а по њима је поступало 11.288 запослених. На дан 30.06.2016. године, у судовима у републици било је 2801 судија и 11.271 запослени. Закон о максималном броју запослених у јавном сектору предвиђа смањење за још 1.300 у судској администрацији.

Врховни касациони суд је захтевао од извршне власти издвајање судског особља из система државне управе и изузимање из ограничења која намеће овај закон. Општа оцена стручне јавности је да због смањења броја судија и броја запослених у судовима, судови неће моћи да ефикасно врше своју функцију.

превасходно због повећаног прилива предмета (за 415.849 без предмета извршења у односу на 2014. годину), али и из других разлога (види Табелу бр. 15 и Графикон бр. 11).

	2012.		2013.		2014.		2015.	
ПРИКАЗ БРОЈА НЕРЕШЕНИХ ПРЕДМЕТА У СВИМ СУДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ								
	Број судија	Укупно нерешено предмета на крају изв. периода	Број судија	Укупно нерешено предмета на крају изв. периода	Број судија	Укупно нерешено предмета на крају изв. периода	Број судија	Укупно нерешено предмета на крају изв. периода
*УКУПНО СА ИЗВРШЕЊИМА:	2.380	3.158.400	2.652	2.874.782	2.595	2.849.360	2.522	2.886.619
*УКУПНО БЕЗ ИЗВРШЕЊА:	2.165	872.831	2.365	815.178	2.331	898.204	2.256	1.093.432

Табела бр. 1

Графикон бр. 1

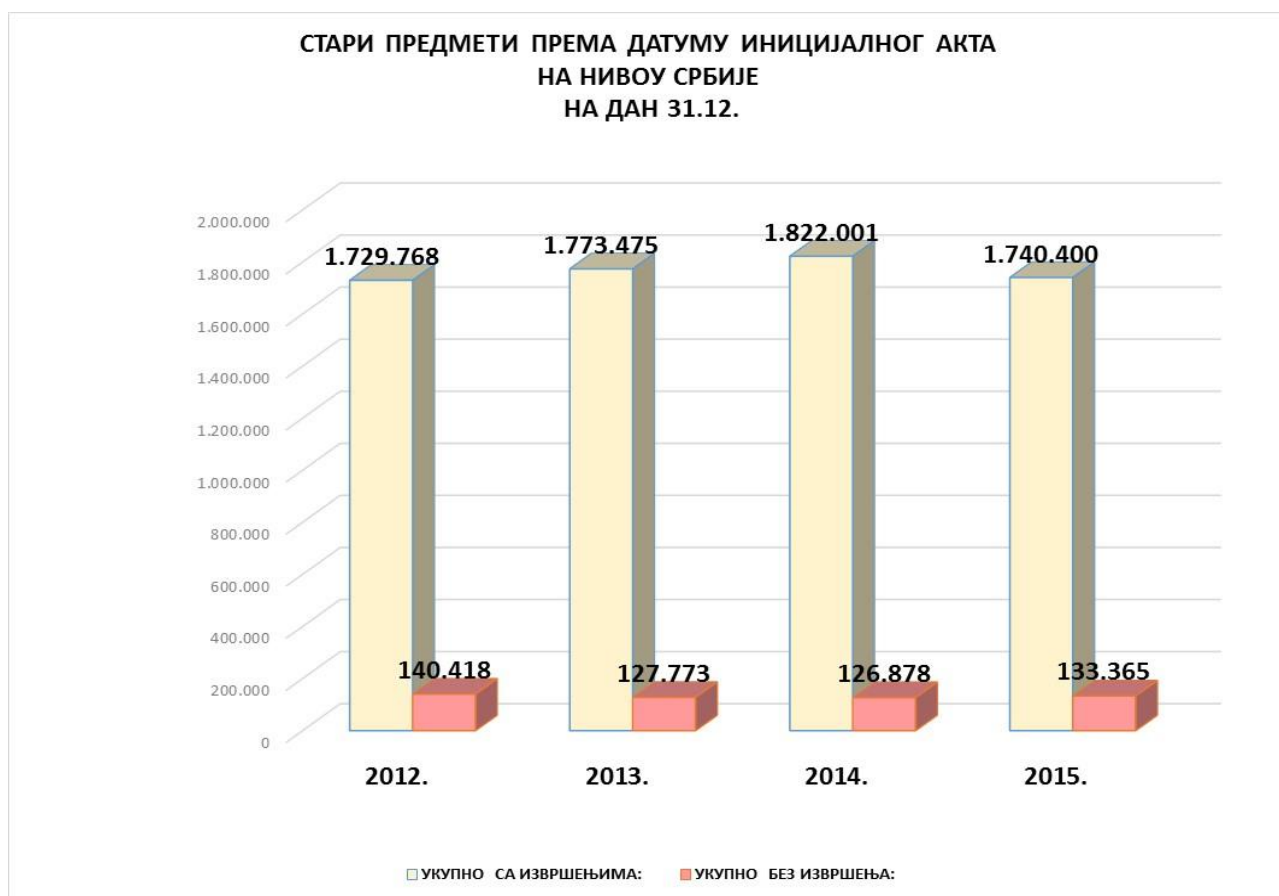
Нерешених старих предмета³ било је 2012. године **1.729.768** са извршним предметима, а без извршења **140.418** предмета. Укупан број нерешених старих предмета на крају 2015. године био је **1.740.400** са извршним предметима, а без извршења **133.365**. Ови подаци указују на смањење броја старих предмета у судећим материјама без извршења.

³ Судски пословник дефинише старе предмете као предмете који трају дуже од две године, а посебним прописима одређен је краћи рок за решавање појединих приоритетних предмета (на пример другостепени у грађанској материји – девет месеци).

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА НА ДАН 31.12. - ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

	Број судија	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2012.	Број судија	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2013.	Број судија	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2014.	Број судија	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2015.
	2012.		2013.		2014.		2015.	
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ СА ИЗВРШЕЊИМА:	2.380	1.729.768	2.652	1.773.475	2.595	1.822.001	2.522	1.740.400
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ БЕЗ ИЗВРШЕЊА:	2.165	140.418	2.365	127.773	2.331	126.878	2.256	133.365

Табела бр. 2

Графикон бр. 2

Према подацима о старим нерешеним предметима за судове опште и посебне надлежности по врстама судова, без предмета извршења, основни судови су смањили

број старих предмета са **88.012** старих предмета 2012. године (када је поступало 1.102 судије), на **77.960** предмета у 2015. године (када је поступало 1.194 судија).

Нешто је смањен и укупан број свих нерешених предмета у основним судовима у односу на 2012. годину (са 1.654.591 на 1.652.815).⁴

Број старих нерешених предмета у кривичној материји у првом степену ("К") пред вишим судовима смањен је са **1.676** предмета у 2012. години (када је поступало 90 судија) на **1.246** предмета у 2015. години (када је поступало 107 судија). У основним судовима у првостепеној кривичној материји ("К") 2012. године поступало је 279 судија а било је нерешено **18.206** старих предмета. У 2015. години поступало је 326 судија, а остало је нерешено **11.957** старих предмета. Смањење је око 35%. Уколико би овај тренд био настављен, с обзиром на повећани број судија у материји, стратешки циљ из Јединственог програма решавања старих предмета би могао бити остварен.

Међутим, у грађанској материји, број старих нерешених предмета ("П", "П1""П2") у вишим судовима је повећан са 1.142 у 2012. години на 1.843 у 2015, иако је повећан број судија који поступа у овој првостепеној материји. То је, пре свега, последица измењене законске надлежности, повећаног броја хитних и нарочито хитних предмета по којима се поступа прекоредно, као и повећаног прилива предмета⁵. Исто је и у основним судовима. У 2012. години било је 41.604 нерешених старих предмета у првостепеној грађанској материји, у којима је поступало 983 судија. У 2015. години поступало је 1086 судија али је број старих нерешених предмета повећан на 48.134 предмета. Међутим, треба констатовати да се број судија после 2013. године када је било 1.179 судија у овој материји – смањило. Оваква тенденција није карактеристична за кривичну материју, у којој је број судија повећаван, а смањен број нерешених старих предмета. Ово указује на обавезу председника судова да свако у свом основном суду преиспита разлоге повећања броја старих предмета у грађанској материји, допуне појединачне програме решавања старих предмета и обезбеде да се предмети решавају по редоследу пријема, да се не би дешавало да се у већем броју решавају новопримљени предмети или новопримљени типски предмети, а да стари предмети немају приоритет.

Подаци за првих шест месеци 2016. године указују на тенденцију смањења броја старих предмета у судећим материјама, без обзира на смањење укупног броја судија који поступају у кривичној материји. У грађанској материји је у вишим судовима због измењене надлежности, број старих предмета незнатно повећан, док је у основним судовима повећан број судија за 50 и смањен укупан број старих предмета на 42.071.

⁴ Види табелу бр. 5 и табелу бр. 6. у *Прилогу 1*

⁵ Види Табелу бр. 15 и Графикон бр. 11 у *Прилогу 1*

ПРИКАЗ СТАРИХ ПРЕДМЕТА У КРИВИЧНОЈ МАТЕРИЈИ У ПРВОМ СТЕПЕНУ											
КРИВИЧНА МАТЕРИЈА	МАТЕРИЈЕ	2012		2013		2014		2015		01.01. - 30.06.2016.	
		Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета
Виши судови	К	90	1.676	103	1.278	105	1.606	107	1.246	93	1.123
Основни судови	К	279	18.206	320	17.125	372	16.567	326	11.957	300	8.761
УКУПНО:		369	19.882	423	18.403	477	18.173	433	13.203	393	9.884

ПРИКАЗ СТАРИХ ПРЕДМЕТА У **ГРАЂАНСКОЈ** МАТЕРИЈИ У ПРВОМ СТЕПЕНУ

ГРАЂАНСКА МАТЕРИЈА	МАТЕРИЈЕ	2012		2013		2014		2015		01.01. - 30.06.2016.	
		Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета	Број судија	Број предмета
Виши судови	П	77	1.085	91	1.162	87	1.400	87	1.490	96	1.575
	П1	51	34	57	26	78	246	81	319	81	333
	П2	64	23	68	22	71	36	75	34	73	29
УКУПНО:		192	1.142	216	1.210	236	1.682	243	1.843	250	1.937
Основни судови	П	480	31.251	574	31.121	544	34.593	515	37.901	564	32.789
	П1	286	9.514	345	10.140	307	10.465	305	9.423	305	8.623
	П2	217	839	260	720	262	697	266	810	275	659
УКУПНО:		983	41.604	1.179	41.981	1.113	45.755	1.086	48.134	1.144	42.071
УКУПНО ОС+ВС:	П	557	32.336	665	32.283	631	35.993	602	39.391	660	34.364
	П1	337	9.548	402	10.166	385	10.711	386	9.742	386	8.956
	П2	281	862	328	742	333	733	341	844	348	688
УКУПНО П+П1+П2 (ОС+ВС):		1.175	42.746	1.395	43.191	1.349	47.437	1.329	49.977	1.394	44.008

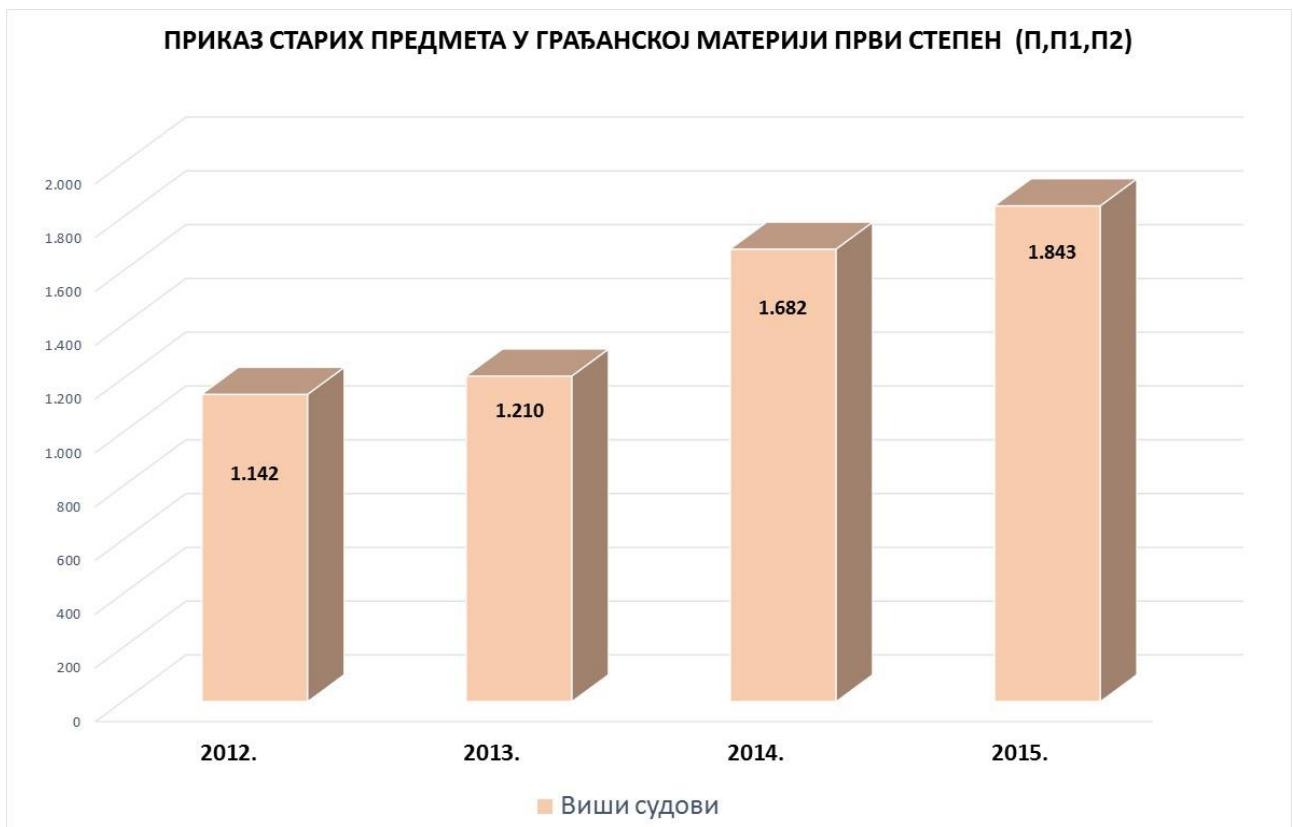
Табела бр. 3

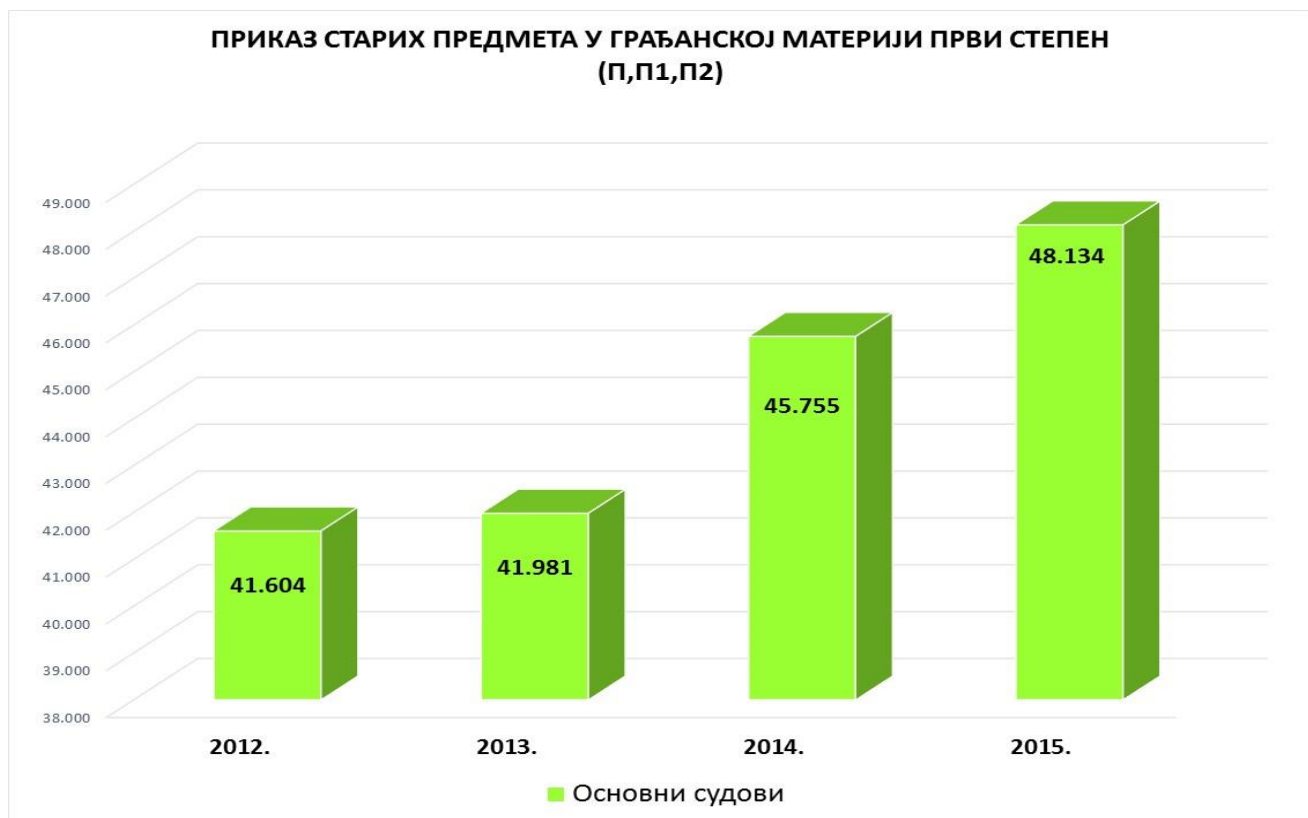
Графикон бр. 3

Графикон бр. 4

Графикон бр. 5

Графикон бр. 6

Структура нерешених старих предмета, без предмета извршења у основним судовима указује да је у овим судовима било 108.734 ових предмета на крају 2015. године: а поступак је трајао у 13.642 предмета преко пет година, док је у 2.559 предмета трајао преко 10 година.

У првостепеној кривичној материји ("К") у вишим судовима на крају 2015. године било је нерешено 1.246 старих предмета, а поступак траје преко пет година у 328 предмета, док у 64 предмета траје преко десет година. У првостепеној кривичној материји у основним судовима било је на крају 2015. године 11.957 нерешених старих предмета од чега поступак траје преко пет година у 1.860 предмета, а у 519 преко десет година.

У првостепеној грађанској материји ("П", "П1""П2") у вишим судовима на крају 2015. године било је нерешено 1.843 стара предмета, а поступак траје преко пет година у 559 предмета, док у 122 предмета траје преко десет година. У првостепеној грађанској материји у основним судовима било је на крају 2015. године 48.134 нерешених старих предмета од чега поступак траје преко пет година у 9.843 предмета, а у 1.493 преко десет година.⁶

⁶ Види табелу бр. 12 и табелу бр. 13 у Прилогу 1

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА НА ДАН 31.12.2015.ГОДИНЕ - ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

Редни број	Материја	Број судија	УКУПНО У РАДУ (укупно нерешено на почетку + укупно примљено) на дан 31.12.2015.	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2015.	ДУЖИНА ТРАЈАЊА СТАРИХ ПРЕДМЕТА					% СТАРИХ ПРЕДМЕТА У ОДНОСУ НА УКУПНО У РАДУ	ПРОСЕЧНО СТАРИХ ПРЕДМЕТА ОСТАЛО У РАДУ ПО СУДИЈИ	
					ОД 9 МЕСЕЦИ ДО 1 ГОДИНЕ (САМО ЗА КИ МАТЕРИЈУ)	ОД 1 ДО 2 ГОДИНЕ (САМО ЗА КИ МАТЕРИЈУ)	ОД 2 ДО 3	ОД 3 ДО 5	ОД 5 ДО 10			ПРЕКО 10
1	ГЖ	102	67.041	14.118			7.523	3.816	2.286	493	21,06	138,41
2	ГЖ 1	91	3.314	372			88	99	134	51	11,23	4,09
3	ГЖ2	70	1.011	26			11	9	5	1	2,57	0,37
4	К	107	5.910	1.246			360	494	328	64	21,08	11,64
5	КУЖ1	52	6.443	307			121	127	59	0	4,76	5,90
6	КИМ	43	4.443	25			11	10	1	0	0,56	0,58
7	КМ	41	2.961	14			9	4	0	1	0,47	0,34
УКУПНО ЗА ПРЕТЕЖНО СУДЕЋЕ МАТЕРИЈЕ		269	91.123	16.108			8.123	4.559	2.813	610	17,68	59,88
8	П	87	7.155	1.490			386	459	528	117	20,82	17,13
9	П1	81	1.845	319			154	133	30	2	17,29	3,94
10	П2	75	1.075	34			16	14	1	3	3,16	0,45
УКУПНО 8-10			10.075	1.843	0	0	556	606	559	122		
УКУПНО ЗА СВЕ МАТЕРИЈЕ		319	164.403	19.142	9	24	9.288	5.533	3.527	761	11,64	60,01

Табела бр. 4

ОСНОВНИ СУДОВИ

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА НА ДАН 31.12.2015. ГОДИНЕ - ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

Редни број	Материја	Број судија	УКУПНО У РАДУ (укупно нерешено на почетку + укупно примљено) на дан 31.12.2015.	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2015.	ДУЖИНА ТРАЈАЊА НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА					% СТАРИХ ПРЕДМЕТА У ОДНОСУ НА УКУПНО У РАДУ	ПРОСЕЧНО СТАРИХ ПРЕДМЕТА ОСТАЛО У РАДУ ПО СУДИЈИ	
					ОД 9 МЕСЕЦИ ДО 1 ГОДИНЕ (САМО ЗА КИ МАТЕРИЈУ)	ОД 1 ДО 2 ГОДИНЕ (САМО ЗА КИ МАТЕРИЈУ)	ОД 2 ДО 3	ОД 3 ДО 5	ОД 5 ДО 10			ПРЕКО 10
1	П	515	308.201	37.901			17.216	11.596	7.808	1.281	12,30	73,59
2	П1	305	79.740	9.423			3.796	3.415	2.001	211	11,82	30,90
3	П2	266	53.492	810			562	213	34	1	1,51	3,05
4	К	326	84.869	11.957			4.924	4.654	1.860	519	14,09	36,68
УКУПНО ОД 1-4		952	526.302	60.091			26.498	19.878	11.703	2.012	11,42	63,12
5	Ив	194	1.675.490	1.450.609			24.126	331.134	811.610	283.739	86,58	7.477,37
6	И	187	387.527	124.246			36.518	37.899	40.298	9.531	32,06	664,42
УКУПНО 5+6		201	2.063.017	1.574.855			60.644	369.033	851.908	293.270	76,34	7.835,10
СВА ИЗВРШЕЊА		451	2.246.793	1.584.532			68.114	370.713	852.311	293.394	70,52	3.513,37
СВЕ МАТЕРИЈЕ		1.194	3.195.440	1.652.815	5	9	98.150	393.272	865.550	295.829	51,72	1.384,27

Табела бр. 5

У привредним судовима у првом степену било је на крају 2015. године 4.275 нерешених старих предмета (без предмета извршења), а поступак траје преко пет година у 1.123 предмета. Преко десет година поступак траје у 153 предмета.

ПРИВРЕДНИ СУДОВИ

ИЗВЕШТАЈ О НЕРЕШЕНИМ СТАРИМ ПРЕДМЕТИМА НА ДАН 31.12.2015. ГОДИНЕ - ПРЕМА ДАТУМУ ИНИЦИЈАЛНОГ АКТА

Редни број	Материја	Број судија	УКУПНО У РАДУ (укупно нерешено на почетку + укупно примљено) 01.01.-31.12.2015.	УКУПНО НЕРЕШЕНИХ СТАРИХ ПРЕДМЕТА на дан 31.12.2015.	ДУЖИНА ТРАЈАЊА СТАРИХ ПРЕДМЕТА				% СТАРИХ ПРЕДМЕТА У ОДНОСУ НА УКУПНО У РАДУ	ПРОСЕЧНО СТАРИХ ПРЕДМЕТА ПО СУДИЈИ
					2 ДО 3	3 ДО 5	5 ДО 10	ПРЕКО 10		
1	Привредни преступи	25	5.555	322	158	130	34	0	5,80	12,88
2	Стечај (Ст)	63	3.033	1.360	91	657	546	66	44,84	21,59
3	Извршење	65	110.798	32.180	7.936	16.273	7.951	20	29,04	495,08
4	Платни налог	51	937	1	0	0	1	0	0,11	0,02
5	Парница	106	34.322	2.552	1.072	861	539	80	7,44	24,08
6	Ванпарнични	80	5.214	40	22	8	3	7	0,77	0,50
УКУПНО ОД 1-6		157	159.859	36.455	9.279	17.929	9.074	173	22,80	232,20

Табела бр. 6

У Управном суду од 2012. године расте број нерешених предмета због повећаног прилива нових предмета по тужбама у управном спору (са 21.509 предмета у 2012. години на 25.896 нерешених предмета у 2015. години), као и број старих предмета према иницијалном акту са 591 у 2012. години на 2012 нерешених старих предмета у 2015. години, иако је број судија са 27 који су поступали у 2012. години повећан на 38 у 2015. години.⁷

Графикон бр. 7

У Прекршајном апелационом суду⁸ смањен је број старих предмета као и укупан број нерешених предмета, обзиром да је на почетку 2015. године било 2634 нерешених

⁷ Видети табелу бр. 17 у Прилогу 1

⁸ Видети табелу бр. 20 у Прилогу 1.

предмета, а 1620 предмета на крају 2015. године. Укупно у раду је било 1936 старих предмета током 2015. године, а остало је нерешено 155 старих предмета.

Графикон бр. 8

У Прекршајним судовима⁹ повећан је укупан број нерешених предмета на крају 2015. године због изузетног повећања прилива предмета (за 222.295) с обзиром на нове надлежности прекршајних судова и смањења броја судија (20). Међутим, решено је више предмета у односу на претходну годину и укупан број старих предмета смањен је на 11.771 од укупно нерешених 586.433.

Графикон бр. 9

Посматрајући број решених предмета (без извршења), може се констатовати да број решених предмета расте, па је тако у 2012. години 2.165 судија решило 1.534.706

⁹ Видети табелу бр. 21 у Прилогу 1.

предмета, а у 2015. години је 2.256 судија решило је 1.706.704. У односу на 2014. годину повећан је број решених предмета заједно са извршењима, као и број предмета у судећим материјама.

	2012.	2013.	2014.	2015.				
ПРИКАЗ БРОЈА РЕШЕНИХ ПРЕДМЕТА У СВИМ СУДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ								
	Број судија	Укупан број решених предмета	Број судија	Укупан број решених предмета	Број судија	Укупан број решених предмета	Број судија	Укупан број решених предмета
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - СВИ ПРЕДМЕТИ	2.380	2.156.958	2.652	2.084.768	2.595	1.793.212	2.522	2.087.332
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - БЕЗ ИЗВРШЕЊА	2.165	1.534.706	2.365	1.536.355	2.331	1.409.886	2.256	1.706.704

Табела бр. 7

Графикон бр. 10

Прилив предмета без предмета извршења (нових предмета и предмета који су у раду после укидања и др.) повећан је са 1.440.611 на 1.902.475, а у истом периоду број судија повећан је са 2.165 на 2.256. То значи да је прилив предмета порастао за 32.06%, а број судија се повећао само за 4.20%.

	2012.	2013.	2014.	2015.				
ПРИКАЗ БРОЈА ПРИМЉЕНИХ ПРЕДМЕТА У СВИМ СУДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ								
	Број судија	Укупан број примљених предмета	Број судија	Укупан број примљених предмета	Број судија	Укупан број примљених предмета	Број судија	Укупан број примљених предмета
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - СВИ ПРЕДМЕТИ	2.380	1.969.270	2.652	1.800.746	2.595	1.752.185	2.522	2.136.483
УКУПНО НА НИВОУ СРБИЈЕ - БЕЗ ИЗВРШЕЊА	2.165	1.440.611	2.365	1.477.986	2.331	1.486.626	2.256	1.902.475

Табела бр. 8

Графикон бр. 11

3. Ефекти примене системских и општих мера за смањење броја старих предмета

Када посматрамо ефекте примене системских и општих мера за смањење броја старих предмета треба констатовати да:

- 1) Паралелна и конкурентска надлежност судова и нових правосудних професија није изједначила у свим овлашћењима судске и јавне извршитеље у погледу средстава која су им на располагању ради прибављања података који су у функцији ефикасног спровођења поступка (приступ електронским регистрима АПР, РГЗ, РФ ПИО и др.).

- 2) Примена института одлагања кривичног гоњења и споразума о признању кривице значајно је смањила прилив кривичних предмета.
- 3) Имплементација Закона о посредовању у решавању спорова који је у примени од 1.1.2015. године није донела ни приближно исте резултате када су у питању грађански поступци. Наиме, одредбе члана 30 овог Закона прописују да се поступак посредовања може покренути пре или након покретања судског поступка, као и током поступка по правним лековима или у току извршног поступка. Ово упућује на закључак да је посредовање могуће и у старим предметима.
Обука судија о спровођењу овог, али и других закона неопходан је услов за примену механизма за алтернативно решавање спорова и смањење броја старих предмета. Неопходно је спровести темељну обуку из примене Закона о парничном поступку, као и Закона о раду, јер њихова неуједначена примена представља генератор старих предмета.
- 4) Претходно извршена анализа указује да број старих извршних предмета доминира у укупној бројци старих предмета у судовима Републике: удео старих предмета у броју предмета који су укупно у раду, код основних судова, са предметима извршења је 51%, а без предмета извршења 6,88%.
- 5) Формирање тимова за решавање старих предмета у судовима (по препоруци Водича кроз најбоље праксе УСАИД СПП, активности Акционог плана за ПП 23) нису до сада дало очекиване резултате, јер се тимови не састају редовно и нису продуктивно искоришћени. Потребно је уредити рад тимова прописивањем заједничких правила о садржини њихових активности, одржавању редовних састанака, организацији рада и механизма за извештавање о раду и резултатима у смањењу броја нерешених старих предмета, а за чији рад су одговорни председници судова.
- 6) Споразуми о сарадњи/Меморандуми о разумевању указују на следеће:
 - Споразуме о сарадњи закључили су само првостепени судови: основни, виши, привредни и прекршајни.
 - Након иницијалног подстицаја датог доношењем и усвајањем Јединственог програма решавања старих предмета у 2013. години, веома мали број судова (нарочито оних формираних 01.01.2014) је закључивао нове споразуме.
 - Упркос недостатку формалних механизма, већина судова одржава повремене састанке са локалним институцијама и организацијама и кроз њих остварује сврху споразума.
 - Судови споразуме најчешће закључују са: организационим јединицама ЈП „Поште Србије“, одељењима Центра за социјални рад, локалном полицијском управом или полицијским станицама, локалном адвокатском комором. Поред ових, судови такође закључују и споразуме са образовним институцијама – средњим школама и факултетима.
Ретки су судови који су закључили међусекторске тематске споразуме – на пример о заштити малолетника као учесника у судским поступцима или о заштити жена – жртва насиља у породици (Виши суд у Крушевцу).
- 7) Коришћење апликације за управљање предметима ради евиденције о одржаним, неодржаним и одложеним рочиштима (у складу са препоруком да се у старим предметима рочишта не смеју одлагати на неодређено време, да одлагање мора

бити образложено и да временски размаци између рочишта морају бити кратки) показало је следеће (разврстано по корисницима различитих апликација):

- АВП (основни, виши и привредни судови, укључујући и Привредни апелациони суд) поседује могућност евиденције одржаних, неодржаних и одложених рочишта, али се ови подаци нередовно и на различите начине уносе у саму апликацију. Истраживање је показало да велики број судова – корисника ове апликације није свесно овакве могућности, што потврђује потребу за обуком за рад у АВП-у.

АВП не поседује могућност евидентирања разлога неодржавања или одлагања рочишта, али поједини судови користе рубрику „Напомене“ у овом делу апликације и у њу уносе разлоге одлагања рочишта. Ово захтева допуну АВП програма за евидентирање наведених разлога.

- САПС (Врховни касациони суд, Управни суд, апелациони судови, Виши суд у Сремској Митровици, Основни суд у Сремској Митровици) поседује могућност евиденције одржаних, одложених и неодржаних рочишта, као и разлога за њихово неодржавање, одн. одлагање. Једини првостепени суд који све ове опције напредно користи је Управни суд, док у Вишем и Основном суду у Сремској Митровици (у које је САПС огледно уведен) не знају за постојање оваквих могућности, па их стога и не користе, због чега је неопходна додатна обука у овим судовима.
- СИПРЕС (Прекршајни апелациони суд и прекршајни судови), као најскорије развијена и уведена апликација у судове у Републици Србији, поседује све наведене могућности: електронско заказивање рочишта, евиденцију броја одржаних, неодржаних и одложених рочишта, евиденцију разлога за неодржавање одн. одлагање рочишта, као и електронско, тј. аутоматско заказивање наредног рочишта у стандардизованим временским размацима. Ипак, сви прекршајни судови не користе све ове могућности. Имајући у виду да је СИПРЕС апликација у прекршајне судове уведена крајем 2015. године, очекује се да ће се све њене функције у пуном капацитету користити у другој половини 2016. године.

- 8) У првом степену су, у складу са мерама препорученим од стране Радне групе Врховног касационог суда за праћење примене Јединственог програма решавања старих предмета, током 2015. године основни судови смањили број предмета старијих од пет година за 4%, а број предмета старијих од 10 година за 12%¹⁰. У вишим судовима број предмета старијих од пет година смањен је за 3%, а број предмета старијих од 10 година за 14%. У привредним судовима број предмета старијих од 10 година смањен је за 9%, али је број предмета старијих од пет година порастао за 17%¹¹.
- 9) Пратећи динамику решавања 20 најстаријих предмета у сваком суду у претежно судећим материјама (основни и виши судови) која се спроводи од новембра 2015. године по налогу председника ВКС, идентификовано је у основним и вишим судовима по 20 најстаријих старих предмета у претежно судећим материјама. Постављен је циљ да се ови предмети реше до 01. јуна 2016. године. Ниједан суд није решио све предмете идентификоване као најстарије у суду у новембру 2015. године, иако генерално посматрано ова мера даје врло добре резултате у односу на неке сличне, нарочито када се оне јавно објављују. У будућности требало би наставити са применом ове мере и утврдити узроке

¹⁰ Предмети извршења нису узети у обзир за потребе овог обрачуна.

¹¹ *Ibid.*

заостајања појединих судова, јер неки од њих немају ни просечан учинак. Тренд решавања предмета из грађанске материје бољи је него у кривичној материји, с тим што је та разлика у случају неких судова драстична.

- 10) У пракси неких судова и даље се најстарији предмети додељују у рад новоизабраним судијама, упркос упутству и закључку Радне групе, да се ови предмети не додељују новоизабраним судијама, већ да се расподела предмета врши по Судском пословнику.

За спровођење ове мере нарочито су важни београдски судови, јер сви имају предмете из 1980-тих. Заједно са предметима чији иницијални актови датирају из 1990-тих, они чине групу најстаријих предмета у суду. Ради се о "П" и "П1" предметима. Зато би спровођење ове мере убудуће требало посебно пратити у судовима првог степена.

4. Системске мере

1. Издвојити судско особље из система државне управе и изузети га од ограничења која намеће Закон о максималном броју запослених у јавном сектору.
2. Попунити упражњена судијска места уз претходну анализу потреба и оптерећености судија и судова, што подразумева и евентуалну измену одлуке о броју судија у појединим судовима у оквиру утврђеног укупног броја судијских места.
3. Донети одлуку о спровођењу обуке за судије и судијске помоћнике за примену Закона о посредовању, али и других закона, неопходних за примену механизма за алтернативно решавање спорова и смањење броја старих предмета. Неопходно је спровести темељну обуку из примене Закона о парничном поступку, као и Закона о раду, јер њихова неуједначена примена представља генератор старих предмета.
4. Организовати континуирану обуку за рад у свим постојећим апликацијама да би се на стандардизован начин користиле њихове могућности. Надоградити АВП опцијама за електронско заказивање рочишта, евидентирање разлога њиховог одлагања или неодржавања и аутоматско заказивање наредних у стандардизованим временским интервалима, или га у потпуности заменити апликацијом која све ове могућности поседује.
5. Стандардизовати електронско управљање предметима.
6. Донети смернице за увођење новог начина рада у судске писарнице.
7. Донети смернице за успостављање припремних одељења за предмете по материјама.
8. Допунити прописе ради омогућавања стимулације судија одређених да суде старе предмете у виду посебне накнаде, односно смањења прилива, смањења тзв. "норме" и слично.

9. Допунити Закона о судијама и прописати посебне мера којима би се омогућило ангажовање судија у пензији за припрему старих предмета за суђење, уз накнаду коју би одређивао Високи савет судства.

5. Опште мере

Унутрашње организационе мере

1. Доношење појединачних програма за решавање старих предмета у судовима за сваку годину примене Јединственог програма.
2. Увођење тимова за смањење броја старих предмета
3. Систематично праћење и посебна евиденција старих предмета
4. Да најстарије предмете у суду - суде најискусније судије (али најмање троје, да би се очувао принцип случајног судије), према годишњем распореду послова
5. Обележававање старих предмета на посебан начин
6. Примена смерница о увођењу новог начина рада у судске писарнице
7. Примена смерница о успостављању припремних одељења за предмете по материјама
8. Увођење мера које се односе на е-правду

Процесне мере

1. Организовање припремних рочишта, рочишта за главну расправу и главни претрес (временски оквир, концентрација доказа...)
2. Коришћење смерница за квалитетну израду пресуда

Унапређење сарадње са екстерним институцијама

1. Подстицање активне сарадње са екстерним партнерима суда коришћењем протокола о сарадњи (са полицијом, медицинским институцијама, социјалним установама, итд.).
2. Увођење делотворног система доставе судских докумената (протокол о сарадњи потписан са ЈП "Поште Србије") и мера за успостављање електронске размене докумената.

Повећање степена поверења јавности

1. Спровођење општих анкета и анкетирање корисника услуга суда (2016, 2018, 2020. година).
2. Редовна комуникација са медијима.
3. Организовати дан тзв. отворених врата за посете грађана судовима.

6. Појединачне мере

Сви судови:

Судови који имају велики број нерешених предмета у појединој материји, а у којима судије завршавају само број предмета предвиђен Правилником о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова треба да предузму појединачне мере да се повећа број решених предмета (боља организација рада у припремним одељењима или у припремном поступку, односно у припремању предмета за суђење нарочито у тзв. масовним предметима, израда одлука на основу типских образаца и др.), кроз примену појединачног програма за решавање старих предмета у сваком суду.

Измена појединачних програма за решавање старих предмета у судовима за 2016. годину. Председници судова ће преиспитати разлоге повећања броја старих предмета у

грађанској материји, допунити појединачне програме решавања старих предмета мерама којима ће обезбедити да се предмети решавају по редоследу пријема, да се не би дешавало да се у већем броју решавају новопримљени предмети или новопримљени типски предмети, а да стари предмети немају приоритет (рок 1.10.2016. године).

Припрема за сачињавање годишњег распореда послова на основу анализе оптерећености судија по материјама уз евентуалну измену материје у којој судије поступају у првом степену и измену распореда послова судског особља.

Расподелу предмета новоизабраним судијама треба вршити у складу са Судским пословником тако да новоизабране судије не добијају у рад старе предмете одузимањем предмета од других судија у суду или тако што ће се сви нераспоређени стари предмети доделити у рад новоизабраним судијама.

Подстицање активне сарадње са екстерним партнерима суда коришћењем протокола о сарадњи (са полицијом, медицинским институцијама, социјалним установама, итд.).

7. Посебне мере за нерешене предмете извршења

Имајући у виду број нерешених старих предмета извршења, посебне мере утврђене Јединственим програмом решавања старих предмета и новим Законом о извршењу и обезбеђењу неће бити довољне да се оствари циљ предвиђен Јединственим програмом решавања старих предмета (да број старих извршних предмета буде сведен на 324.000 у основним судовима и 5.800 у привредним судовима), стога је потребно наставити спровођење Посебног програма мера за решавање старих извршних предмета од 18.11.2014. године и предузети додатне:

1. Системске мере

- Измена Закона о извршењу и обезбеђењу (ЗИО) ради:

- прописивања обуставе извршења ради принудне наплате потраживања до 1.000,00 динара, у случају неуспелог пописа ради продаје покретних ствари или неуспеле јавне продаје покретних ствари дужника уколико поверилац у прописаном року не предложи ново средство извршења

2. Посебне мере које треба да предузме Високи савет судства

- Смернице за састављање годишњих извештаја

- Анализирати предузете активности и испитати поступање председника судова у примени новог ЗИО и Упутства за спровођење новог ЗИО од 26.04.2016. године.

- Смернице за централизацију активности ради ефикасног спровођења извршења у Београду, односно већим градовима на једном месту (једна зграда, једно аукцијско место, један регистар продаје, бесплатни огласи на јавном сервису са обавештењем о средствима комуникације, телефонима, сајтовима, преко којих би се могло сазнати време и аукцијско место и прегледати листа предмета који се јавно продају)

- Предлог посебног програма обуке извршних судија.

3. Мере које треба да предузме Врховни касациони суд

- Спровођење активности према Споразуму о сарадњи између Врховног касационог суда и пројекта ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа“ од 5.04.2016. године.

- Упутство за састављање годишњих извештаја на основу смерница Високог савета судства са:

- Препоруком за сачињавање годишњих распореда послова у судовима тако да у извршној материји поступају искусније судије уз повећање броја судија који поступају у извршним предметима ради спровођења ових мера.
- Препоруком за израду појединачних програма решавања старих предмета извршења у судовима у оквиру годишњег појединачног програма суда за решавање старих предмета.

- Наставак активности ради утврђивања броја нерешених предмета извршења, формирања списка, здружења повратница и сл. и сравњења са подацима о нерешеним предметима извршења у електронским базама (по принципу "предмет по предмет")

- Препорука вишим судовима да као непосредно виши судови два пута годишње врше надзор у извршној материји и обилазе подручне основне судове, те да о обиласку судова извештај достављају Врховном касационом суду. Ове препоруке треба да спроведе и Привредни апелациони суд – ради надзора привредних судова у извршној материји.

- Предлог Високом савету судства и Министарству правде за централизацију активности ради ефикасног спровођења извршења у Београду, односно већим градовима на једном месту (једна зграда, једно аукцијско место, један регистар продаје, бесплатни огласи на јавном сервису са обавештењем о средствима комуникације, телефонима, сајтовима, преко којих би се могло сазнати време и аукцијско место и прегледати листа предмета који се јавно продају

4. Мере које треба да предузме Министарство правде

- Централизација активности ради ефикасног спровођења извршења у Београду, односно већим градовима на једном месту (једна зграда, једно аукцијско место, један регистар продаје, бесплатни огласи на јавном сервису са обавештењем о средствима комуникације, телефонима, сајтовима, преко којих би се могло сазнати време и аукцијско место и прегледати листа предмета који се јавно продају...), на основу смерница Високог савета судства

- Измена Судског пословика у погледу евидентирања извршних предмета у прекиду због стечајног поступка – као судски решених предмета

- Правилник о аукцијској продаји ствари ради принудне наплате потраживања у судском поступку

- Промоција нових правосудних професија у сарадњи са коморама јавних извршитеља и јавних бележника

- Организовање припрема за полагање испита: правосудног – за извршитеље и јавне бележнике, посебно у срединама у којима нема судијских помоћника, приватних извршитеља или јавних бележника.

- Изједначити у свим овлашћењима судске и јавне извршитеље у погледу средстава која су им на располагању ради прибављања података који су у функцији ефикасног спровођења поступка (приступ електронским регистрима АПР, РГЗ, РФ ПИО и др.).

5. Мере које треба да предузму судови

- Састављање годишњих распореда послова и годишњих извештаја о нерешеним предметима извршења у складу са смерницама Високог савета судства и упутством Врховног касационог суда

- Сачињавање појединачних програма судова за решавање старих предмета са посебним програмом за решавање старих извршних предмета

- Утврђивање стварног броја нерешених предмета извршења и сравњење са подацима из електронских база података (по принципу "предмет по предмет")

- Прегледање сваког извршног предмета и комплетирање списка

- У прекршајним извршним предметима обуставити сва апсолутно застарела извршења и обавештавати о спровођењу извршења, односно апсолутној застарелости судове којима су предмети уступљени ради спровођења извршења

- Формирање посебних тимова за решавање старих предмета извршења у судовима који имају већи број извршних предмета

- Предузимање екстерних мера: закључивање протокола о сарадњи са МУПом, ПТТ-ом, медијима; састанци са повериоцима који имају велики број предмета извршења.

6. Мере које треба да предузму судови на територији Града Београда

Поред мера одређених тачком 5. које треба да предузму сви основни и привредни судови у Републици Србији основни судови у Београду, а посебно Први основни суд у Београду треба да предузму мере које се односе:

- на нумерисање и сређивање предмета, "омотирање" сваког предмета појединачно у сарадњи са пројектом ИПА 2012 „Унапређење ефикасности правосуђа“, сравњивање података у електронским уписницима, евидентирање предмета који остају у суду, односно у којима се поступак обуставља по новом ЗИО

- припреме предмета ради уступања јавним извршитељима по новом ЗИО

- Деоба предмета извршења које спроводи суд између Првог, Другог и Трећег основног суда

- Централизација активности ради спровођења извршења у Београду, односно већим градовима на једном месту (једна зграда, једно аукцијско место, један регистар продаје, бесплатни огласи на јавном сервису са обавештењем о средствима комуникације, телефонима, сајтовима, преко којих би се могло сазнати време и аукцијско место и прегледати листа предмета који се јавно продају...)

8. Циљеви

У основним судовима у парничној материји, циљ је да се број предмета смањи са 37.901 колико је било на дан 31.12.2015. године на 7.580 предмета на дан 31.12.2020. године. Циљ је да се у материји П1-радни, број предмета смањи са 9.423 колико је било на дан 31.12.2015. на 1.885 на дан 31.12.2020, а да у материји П2 – породични не буде више старих предмета на крају периода примене Програма. У кривичној материји, циљ је да се број предмета смањи са 11.957 на 2.391 на дан 31.12.2020.

Основни судови

Материја	Број предмета на дан 31.12.2015.	Циљ – број предмета на дан 31.12.2020.
П	37.901	7580
П1	9.423	1885
П2	810	0
К	11.957	2391

Табела бр. 8

У вишим судовима у првостепеној кривичној материји, циљ је да се број предмета смањи са 1.246 колико је било да дан 31.12.2015. године на 249 предмета на дан 31.12.2020. године. Циљ овог Програма је да у материји П2 – породични, и П1-радни у вишим судовима, који се по Судском пословнику сматрају нарочито хитним, не буде на крају периода примене Програма (31.12.2020. године).

Виши судови – првостепена материја

Материја	Број предмета на дан 31.12.2015.	Циљ – број предмета на дан 31.12.2020.
П	1490	300
П1	319	0
П2	34	0
К	1.246	249

Табела бр. 9

Циљ је да у другостепеним судовима не буде предмета у којима поступак по правном леку траје дуже од годину дана рачунајући од дана пријема предмета у суд.

У оквиру старих предмета чији је број пројектован за крај периода примене Програма (31.12.2020. године) не буде предмета преко 5 година у кривичној материји и преко 10 година грађанској, да при томе не буде старијих од 3 године у радној материји, с тим да предмети од 3 до 5 година у кривичној и од 5 до 10 година у грађанској смањи у потребном броју да не би прешли у категорију старијих предмета.

У привредним судовима у првостепеним предметима без извршења било је 4.275 предмета, а циљ је да их на крају периода примене Програма (31.12.2020. године) буде 855.

Привредни судови

Материја	Број предмета на дан 31.12.2015.	Циљ – број предмета на дан 31.12.2020.
Сви предмети без извршења	4.275	855

Табела бр. 10

У прекршајним судовима на дан 31.12.2015. године било је 11.771, а циљ је да их на крају периода примене Програма (31.12.2020. године) буде 2.354.

Прекршајни судови

Материја	Број предмета на дан 31.12.2015.	Циљ – број предмета на дан 31.12.2020.
Сви предмети	11.771	2.354

Табела бр. 11

У Управном суду који на крају 2015. године има старих 2012 предмета од укупно нерешених 25.896 предмета, не може се очекивати да број старих предмета остане на садашњем нивоу, јер због броја предмета ће знатан део застатака прелазити у категорију старих предмета, зато је циљ измењеног програма да на дан 31.12.2020. године у Управном суду не буде више од 10-15% старих предмета од укупног броја нерешених предмета.

Праћење и оцењивање

Током примене програма, судови би требало редовно (нпр. тромесечно) да извештавају Радну групу о свом напретку у вези са применом различитих мера и предузимањем активности, као и о статистичким подацима који се односе на смањење броја старих предмета.

Ови резултати би могли да се користе за припрему годишњег извештаја Радне групе за смањење броја старих предмета, у коме би био приказан напредак у примени Јединственог програма решавања старих предмета. Овај извештај би могао да укључи резултате анкета (опште анкете и анкетаирање корисника услуга суда), како би се оценио утицај Јединственог програма за смањење броја старих предмета на степен поверења грађана у судство и степен задовољства корисника услуга суда.

Што се тиче статистичких података које би требало да поднесе сваки појединачни суд, важно је да се прикажу подаци о извесном броју кључних показатеља. Како би се радило у складу са европским стандардима и препорукама, у поступку праћења и оцењивања би требало користити следеће показатеље:

- Број примљених предмета, решених предмета и текућих предмета (на почетку и крају године);
- Број старих предмета (предмета који трају: од 2 до 3 године, од 3 до 5 година, од 5 до 10 година, и више од 10 година);
 - Просечно трајање решених предмета, исказано у данима (од завођења иницијалног акта до правоснажне пресуде);
 - Просечна старост нерешених предмета;

- Савладавање прилива (однос између броја примљених и броја решених предмета);
- Коефицијент решавања предмета (однос између броја примљених и броја нерешених предмета);
- Време потребно за решавање предмета (у данима)
- Просечан број предмета по судији (број примљених и број решених предмета по судији)
- Број судија и судског особља у суду;
- Однос између броја судија и броја судског особља;
- Потребна буџетска средства предложена од стране суда и буџетска средства која су суду додељена, односно потребна буџетска средства за финансирање активности на смањењу броја старих предмета у судовима.

Од сваког суда треба тражити да на тромесечном нивоу подноси статистичке податке. Ове податке Радна група може да користи на националном нивоу за припрему периодичних извештаја.

**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
ПРЕДСЕДНИК
Драгомир Милојевић с.р.**